

Til § 12

Den foreslåede bestemmelse om mytteri svarer i det væsentlige til den gældende bestemmelse i militær straffelov § 17. Mytteri er en særdeles alvorlig militær forbrydelse. Den gældende bestemmelse foreslås derfor opretholdt, dog med den ændring, at også den passive ulydighed af flere i forening vil være omfattet af mytteribegrebet, da også denne form for adfærd må anses som mytteri.

Magt, vold eller trussel om vold som nævnt i bestemmelsens andet led omfatter også tilfælde, hvor vagten endnu ikke har haft mulighed for at gribe ind i sin egenskab af vagt og derved har gjort sig til overordnet, for eksempel hvor en vagtpost uskadeliggøres, inden han når at reagere. Vagtbegrebet er dermed videre end begrebet i bestemmelsens første led og i gældende § 16 (lovforslagets § 11) om ulydighed. Bestemmelsen omfatter også den situation, hvor f.eks. flere værnepligtige øver vold mod en anden værnepligtig under hans vagt, selv om voldsudøvelsen skyldes personligt uvenskab.

Efter den gældende bestemmelse er det også strafbart at indgå aftale om at begå mytteri. Er aftalen indgået, er mytteriet fuldbyrdet, selv om aftalen ikke føres ud i livet. Den, der har været med til at indgå en aftale om mytteri, kan derfor ikke træde frivilligt tilbage fra forsøg og herved opnå straffrihed.

Denne del af mytteribestemmelsen er ikke medtaget i udkastet. Det betyder, at deltagere i en aftale om mytteri, der ikke bliver udført, har pådraget sig strafansvar for forsøg på mytteri, jf. straffeloven § 21, stk. 1. Formålet med den foreslåede begrænsning af bestemmelsen er at give en deltager i en sådan aftale mulighed for at træde tilbage fra forsøgshandlingen og derved blive straffri, hvis betingelserne i straffeloven § 24 er opfyldt, dvs. at den pågældende aktivt, efter at aftalen er indgået, forhindrer, at mytteriet rent faktisk udføres. En sådan tilbagetræden fra forsøg vil f.eks. foreligge, hvis en af deltagerne i aftalen, efter den er indgået, men inden den udføres, underretter sin overordnede, auditøren eller politiet om aftalen og derved forhindrer, at aftalen om mytteri gennemføres. Den pågældende vil kun gå fri, hvis han forhindrer mytteriet, mens de øvrige vil kunne straffes for forsøg.

Selv om det kan være velbegrunderet også at kunne straffe aftaler om at begå mytteri som fuldbyrdet forbrydelse, er det i forsvarrets interesse at give den, der deltager i en aftale om mytteri, mulighed for og dermed incitament til at sikre, at en sådan aftale ikke følges op af handling. Der er dog fortsat tale om en særdeles alvorlig forbrydelse, også selv om der alene er tale om forsøg. Det bemærkes i denne forbindelse, at

strafferammens maksimum for forsøg er den samme som ved fuldbyrdet forbrydelse.

Mytteri er en så alvorlig forbrydelse, at forholdet altid vil være af grov karakter. De gældende strafferammer for fredstid og væbnet konflikt på fængsel henholdsvis indtil 6 år og indtil på livstid foreslås opretholdt.

Til § 13

Den gældende bestemmelse i militær straffelov § 20 vedrører forsættlig »respektstridig opførsel over for foranstående eller vagt«. Bestemmelsen supplerer bestemmelsen om ulydighed over for overordnet eller vagt.

Der vurderes fortsat behov for at kunne reagere med en strafferetlig reaktion over for forhold, som ikke er udtryk for ulydighed, der er omfattet af § 16 (lovforslagets § 11), men som – ikke mindst af hensyn til respekten og disciplinen – kan medvirke til at undergrave eller belaste forholdet mellem de involverede. Dette er centralt ikke kun i forhold til overordnede, men også i forhold til foranstående. Der er derfor ikke fundet grundlag for at foreslå bestemmelsen begrænset til kun at omfatte respektstridig opførsel over for overordnet personel.

I den gældende bestemmelse er gerningsindholdet beskrevet som »viser respektstridig opførsel over for foranstående eller vagt«, mens forslaget omfatter den, der »ved handling eller i ord groft krænker en foranstående eller vagt«. Begrebet »respektstridig opførsel« er således efter forslaget ikke udtrykkeligt gjort til et led i gerningsbeskrivelsen. Det er imidlertid fortsat en betingelse for strafansvar, at handlingen eller udtalelsen er udtryk for respektstridig opførsel. Dette krav følger af, at der skal være tale om en »krænkel- se«.

Udtrykket »krænker« indebærer ikke et krav om, at opførslen skal indeholde et element af personlig krænkel- se af den foranstående eller vagten, eller at den pågældende konkret skal have følt sig krænket. Handlingen eller udsagnet skal derimod ud fra en objektiv vurdering være egnet til at virke krænkende over for den pågældende som foranstående eller vagt. Denne fortolkning svarer til fortolkningen af ordet »krænker« i straffeloven § 232.

Omfattet af bestemmelsen er respektstridig opførsel f.eks. direkte over for den foranstående eller vagten. Det samme gælder den respektstridige opførsel, som vagten eller den foranstående ikke bemærker, men som ses eller høres af andre, eksempelvis latterliggørelse gennem tegn og fagter, uden at den foranstående bemærker det.